

Ekonomisk analys

SEB EKONOMISK ANALYS

2004-09-20

Statsbudgeteten

Expansiv politik med otydlig färdriktning

- Dagens budgetproposition innehåller stimulansåtgärder motsvarande 17 mdkr eller 0,7 procent av BNP.
- Finanspolitiken får en svagt expansiv inriktning 2005.
- Valbudgeteten för 2006 riskerar att bli mer expansiv och få tyngdpunkt på ökade utgifter.
- De offentliga finanserna fjärrar sig alltmer från saldomålet.

Dagens budgetförslag är i linje med de antaganden som gjordes i senaste Nordic Outlook. Nettoeffekten av budgetförslagen på statens finanser blir cirka 17 mdkr i år, eller 0,7 procent av BNP. De viktigaste punkterna i budgetförslaget för 2005 är:

- Höjt grundavdrag och kompensation för egenavgifterna (50% av det fjärde steget).
- Lägre förmögenhetsskatt och slopande av arvs- och gåvoskatten.
- Ökat sysselsättningsstöd till kommunerna som tillsammans med skattehöjningar ger ca 10 000 nya jobb nästa år.

Finansieringen sker bl a genom höjda skatter på bensin, el och fordon från 1 januari 2005 (ett led i den gröna skatteväxlingen). Vidare föreslås effektivare uttag av bolagsskatten samt en begränsad

upjustering av skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

Regeringens budgetförslag för 2005

Miljarder kronor

Högre utgifter

Bidrag till kommunerna	6
Övrigt	1

Lägre inkomster

Inkomstskatter	11
Arvs- och gåvoskatter	3
Förmögenhetsskatt	1

Finansiering

Energiskatter	3
Justering av skiktgräns	1
Effektiv bolagsskatt	1½

Summa 17

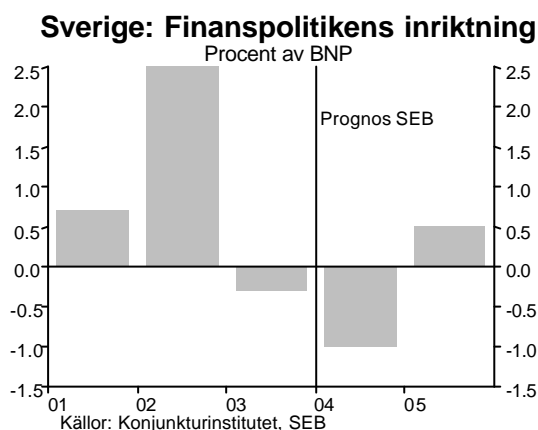
Källor: Budgetpropositionen, SEB

Svagt expansiv finanspolitik 2005

Trots de nya förslagen i budgeteten får finanspolitiken bara en svagt expansiv inriktning 2005, motsvarande 0,5 procent av BNP. Anledningen till att effekten inte blir större är att en stor del av utgiftssidan är låst i nominella termer, medan inkomstsidan i högre grad är kopplad till utvecklingen i löner och priser. Utan några nya diskretionära beslut tenderar således finanspolitiken att bli svagt kontraktiv.

Icke desto mindre har regeringen styrt in på en expansiv finanspolitik i ett läge när

återhämtningen i ekonomin blir allt starkare och BNP växer med över 3 procent. På kort sikt behöver denna politik inte utgöra något problem. Under 2005 är outputgapet ännu inte slutet, dvs det finns fortfarande lediga resurser i ekonomin. En policymix där sänkta skatter balanseras av högre räntor som dämpar kreditexpansion och bostadspriser är inte orimlig.

Större risker 2006

På lite längre sikt finns dock stora risker. Den politiska dynamiken inför valet 2006 kan driva fram en mer expansiv budget vid en tidpunkt när kapacitetsläget är mer ansträngt. Redan i dagens budget föreslås en rad nya utgiftsökningar, med högre ersättningsnivåer i socialförsäkringarna som viktigaste punkt. En sådan utgiftspolitik är knappast det rätta sättet att förbereda inför de kommande decenniernas stora demografiska påfrestningar.

Var finns tillväxtstrategin?

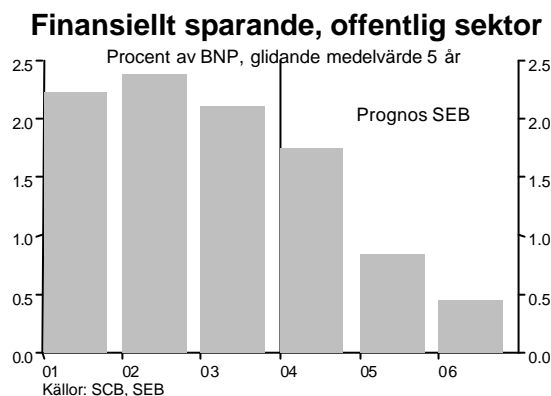
Det är också svårt att identifiera någon långsiktig tillväxtstrategi i dagens budgetförslag. Statsministern utlovade en sådan strategi i sin regeringsförklaring 2003. Men förmögenhetsskatten avskaffas inte, företagsbeskattningen höjs och inkomstskattesänkningarna inriktas delvis på höjda grundavdrag och inte på sänkta

marginalskatter, som kan väntas få en större inverkan på arbetsutbudet.

Farväl till budgetmålen

Även när det gäller budgetmålen finns anledning att vara bekymrad. Den offentliga sektorns sparande kommer att uppgå till cirka ½ procent av BNP såväl i år som nästa år, och ligger under 1 procent även 2006.

Saldomålet på 2 procent kommer därmed inte att uppnås trots flera år av stark tillväxt. Uttryckt som 5-års glidande medelvärde faller överskottet till bara 0,5 procent av BNP 2006. Målet om 2 procents genomsnittligt överskott över en konjunkturcykel är därmed avlägset.

*Klas Eklund
Bo Enegren
Håkan Frisén
Olle Holmgren*